

Cititoarea

Se întâmplă un lucru curios cu părinții. Indiferent cât de nesuferiți și prost-crescuți ar fi copiii lor, ei își închipuie mereu că sunt cei mai grozavi copii din lume.

Unii merg chiar mai departe. Sunt așa de orbiți de adorația pe care i-o poartă copilului, încât ajung să-l creadă un geniu.

Nu că ar fi ceva greșit în asta, firește. Așa sunt oamenii croiți din fire. Dar sunt momente când acești părinți se trezesc să-și ridice în slăvi odorul chiar în fața *ta* – care-l știi ca pe-un cal breaz. Ei, atunci mai că-ți vine să strigi: „Aduceți-mi un lighean! Vomit!“

Învățătorii și profesorii se lovesc cel mai des de laudele deșănțate ale unor mândri progenitori la adresa progeturilor; dar nu se lasă nici ei mai prejos și le dau replica în scris, prin intermediul carnetului de note. Dacă-ăș fi profesor, aș scrie niște comentarii extrem de dure la adresa acestor plozi. „Fiul dumneavoastră, Maximilian“, aș zice, „nu e bun de nimic. Sper că aveți o afacere de familie în care să-l băgați după ce termină școala, fiindcă e limpede că nu-și va găsi de lucru niciunde altundeva.“ Sau, dacă aș fi cumva într-o dispoziție lirică în acel moment, aș zice: „Este o curiozitate a naturii faptul că lăcustele au organele

auditive poziționate pe lateralele abdomenului. Fiica dumneavoastră, Vanessa, judecând după cât a învățat în acest trimestru, pare să n-aibă aceste organe deloc.“

Ba chiar aș putea face o incursiune în științele naturale, scriind: „Cicadele petrec șase ani sub pământ în stadiu larvar și doar șase zile ca fluturi liberi, bucurându-se de soare și de aer. Fiul dumneavoastră, Wilfred, a petrecut deja șase ani ca larvă la noi în școală și așteptăm să vedem dacă va ieși vreodată din crisalidă.“ O fetiță mai urâcioasă m-ar face să scriu ceva de genul: „Fiona posedă frumusețea glacială a unui aisberg, dar, spre deosebire de acesta, n-are nicio profunzime.“ Da, cred că mi-ar plăcea să scriu

astfel de comentarii despre elevii nesuferiți din clasă. Dar să nu pierdem vremea. Haideți să continuăm.

Din când în când, mai dai și peste soiul opus de părinți: cei cărora nu le pasă de copii și care, firește, sunt chiar mai răi decât cei care-i răsfată peste măsură. Domnul și

doamna Wormwood erau genul de părinți indiferenți. Aveau doi copii: un băiat pe nume Michael și o fată numită Matilda și mai ales pe Matilda o priveau ca și cum n-ar fi fost bună de nimic – ca pe o scamă care-ți stă lipită pe haină până când la un moment dat o desprinzi și o zvârli cât colo. Domnul și doamna Wormwood așteptau ziua aceea în care vor putea scăpa de Matilda trimițând-o departe, în țara vecină, sau poate și mai departe.

E destul de rău să vezi niște părinți care se poartă urât cu copiii lor *obișnuiți*, însă e strigător la cer să-i vezi că tratează un copil cu totul *neobișnuit* ca și cum n-ar fi bun de nimic. Și când spun neobișnuit, vreau să spun un copil sensibil și inteligent. Matilda avea ambele calități, dar era, mai ales, foarte inteligentă. A avea o minte așa de ascuțită și atâta putere de înțelegere, încât nici cei mai prostănaci părinți n-ar fi putut-o trece cu vederea. Domnul și doamna Wormwood erau însă atât de obtuzi și atât de închistați în propria lor

micime, că le era cu neputință să-și aprecieze corect fiica. Ca să fiu sincer, cred că nici n-ar fi băgat de seamă dacă într-o bună zi Matilda s-ar fi târât în casă cu un picior rupt.

Fratele Matildei, Michael, era un copil perfect obișnuit – însă ea, așa cum am mai spus, era cu totul și cu totul deosebită. La vârsta de *un an și jumătate* vorbea cursiv și avea vocabularul unui adult. Cu toate acestea, părinții, în loc s-o laude, îi spuneau că vorbește ca o moară neferecată și-i aminteau tot timpul că fetițele trebuie să se facă văzute, nu auzite.

Până la *trei ani*, Matilda învățase deja singură să citească cu ajutorul ziarelor și a revistelor din casă. La *patru ani* deja citea foarte bine, așa că se apucă să caute cărți. În casa lor,

Însă, nu se găsea decât o carte – un volum intitulat *Bucătăria pentru toți* care aparținea mamei ei. După ce o studie din scoarță-n scoarță și învăță pe de rost toate rețetele, Matilda decise că vrea ceva mai interesant.

— Tati, zise ea, poți să-mi cumperi o carte?

— O carte? La ce naiba îți trebuie ție o carte?

— Vreau să citesc, tati.

— Cum, adică, televizorul nu-ți mai place? Avem un televizor grozav cu diagonala de treizeci de centimetri și tu vrei o carte? Ești cam răsfățată, domnișoară!

În timpul săptămânii, Matilda rămânea singură acasă aproape în fiecare după-amiază. Fratele ei (care era cu cinci ani mai mare) era plecat la școală. Tatăl ei mergea la lucru, iar mama se ducea să joace bingo într-un orașel aflat la treisprezece kilometri distanță. Doamna Wormwood era înnebunită după bingo și juca de cinci ori pe săptămână. În după-amiaza zilei în care tatăl ei refuzase să-i cumpere

o carte, Matilda porni singurică spre biblioteca din orașel. Pași înăuntru și se prezentă domnișoarei Phelps, bibliotecara, apoi întrebă dacă i se permite să stea acolo și să citească o carte. Domnișoara Phelps rămase destul de surprinsă de apariția acestei prichindeuțe, care venise singură, neînsoțită de niciun adult, însă îi răspunse că era binevenită.

— Puteți să-mi spuneți, vă rog, unde găsesc cărți pentru copii? întrebă Matilda.

— Uite acolo, pe rafturile de jos, răspunse domnișoara Phelps. Vrei să-ți caut eu una frumoasă, cu multe imagini?

— Nu, mulțumesc, răspunse fetița. Mă descurc singură.

Și uite-așa, de atunci încolo, în fiecare după-masă, imediat după ce maică-sa pleca la bingo, Matilda se ducea la biblioteca din orașel. Îi lua doar zece minute de mers pe jos până acolo și, odată ajunsă, se putea bucura de două ore neîntrerupte de pace, în timpul cărora ședea comod într-un colțișor și devora carte după carte. Când termină de citit toate cărțile pentru copii, se apucă să caute altceva.

Domnișoara Phelps, care o privise fascinată pe parcursul ultimelor săptămâni, se ridică de la birou și îi ieși în întâmpinare.

— Ai nevoie de ajutor, Matilda? zise ea.

— Mă întreb ce-aș putea să mai citesc, spuse Matilda. Am terminat toate cărțile pentru copii.

— Vrei să spui că te-ai uitat la poze?

— Sigur, dar am citit și textul.

Domnișoara Phelps era mult mai înaltă decât Matilda, așa că o privi pe copilă de sus, iar fetița îi întoarse privirea, serioasă.

— Unele nu prea mi-au plăcut, spuse Matilda, însă altele mi s-au părut grozave! Mi-a plăcut foarte mult *Grădina secretă*. Era plină de mister. O cameră secretă ascunsă după o ușă închisă și o grădină secretă ascunsă-n spatele unui zid.

Domnișoara Phelps rămăsese cu gura căscată.

— Auzi, Matilda, câți ani ai tu, de fapt? întrebă ea.

— Am patru ani și trei luni, răspuse Matilda.

Domnișoara Phelps rămase cu gura căscată de uimire, dar se strădui să păstreze o mină calmă.

— Ce ți-ar plăcea să citești? întrebă ea.

— Aș dori o carte foarte bună, dintre cele care le plac oamenilor mari, răspuse Matilda. O carte celebră. Nu știu nume de autori.

Domnișoara Phelps studie cu multă atenție și fără grabă rafturile bibliotecii. Nu prea știa ce să aleagă. De fapt, se întreba ea, ce carte celebră de oameni mari poți să alegi pentru o fetiță de patru ani? La început se gândi să ia un roman de dragoste, cum sunt cele care le plac adolescențelor, însă, fără să știe din ce motiv, ocoli în cele din urmă acel raft.

— Ia vezi dacă-ți place asta, spuse ea într-un târziu. E o carte foarte cunoscută și foarte bună. Dacă e prea lungă

pentru tine, spune-mi și-am să-ți caut ceva mai scurt și mai ușurel.

— *Marile speranțe*, citi Matilda pe copertă, de Charles Dickens. Da, vreau s-o citesc!

„Cred c-am înnebunit“, își zise domnișoara Phelps, însă Matildei îi spuse:

— Sigur că da, ia și citește-o.

În după-amiezele care urmară, Domnișoarei Phelps îi fu foarte greu să-și ia ochii de la mogâldeța care petrecea ore-n șir pe fotoliul din colț, cu cartea-n brațe. Cartea era

mare și grea, așa că fetița trebuia s-o țină în poală și citea aplecată peste file. Cât de ciudat era să vadă o gălmă de copilă cu părul negru, care nici măcar nu ajungea cu picioarele la podea, complet absorbită de aventurile lui Pip și ale domnișoarei Havisham, de casa acesteia năpădită de pânze de păianjen și de vraja pe care marele scriitor Charles Dickens o ținuse cu măiestrie din cuvinte. Singurul gest pe care-l făcea micuța cititoare era să întoarcă pagina, iar domnișoarei Phelps i se rupea inima de fiecare dată când venea vremea s-o bată pe umăr și să-i spună:

— Matilda, e ora cinci fără zece.

În prima săptămână în care fetița începuse să vină la bibliotecă, domnișoara Phelps o întrebase:

— Mămica ta te aduce până aici și apoi te așteaptă la ieșire?

— Mama merge la Aylesbury să joace bingo în fiecare după-amiază, răspunsese Matilda. Habar n-are că eu vin aici.

— Bine, dar asta nu e frumos, îi răspunse bibliotecara. Trebuie să-i ceri voie.

— Nu prea cred, spuse Matilda. Mamei nu-i place să mă vadă că citesc. Nici ei, nici lui tati nu le plac cărțile.

— Dar cum de te lasă singură în fiecare după-masă? Ce cred ei că faci acasă?

— Păi își închipuie că pierd vremea și mă uit la televizor.

— Aha.

— De fapt, mamei puțin îi pasă de mine, zise Matilda cu o urmă de tristețe în glas.